

تعداد صفحه : ۲	نام و نام خانوادگی:	رشته : علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: احکام ۳
مدت امتحان: ۷۵ دقیقه	ساعت شروع: ۸ صبح	تاریخ امتحان: ۱۴۰۰/۳/ ۴	پایه دوازدهم دوره دوم آموزش متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خردادماه ۱۴۰۰	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
۱	تعریف اصطلاحات زیر را بنویسید. دلیلُ حیثُ لا دلیلَ	۲
۲	اجماع محصل	
۳	واجب غیرى	
۴	اصل عملی احتیاط	
۵	عبارات صحیح یا غلط را مشخص کنید. فعل امر و نهی همیشه ظهور در وجوب و حرمت دارد. دلالت عام برشمولیت به واسطه ای مقدمات حکمت است. تهیه وسایل برای رفتن به حج ، یک مقدمه عقلی است. وَ النَّهْيُ فِي الْعِبَادَةِ يَدُلُّ عَلَى الْفُسَادِ.	۲
۹	جاهای خالی را کامل کنید. به جمله ای که عام را از عمومیت خارج می کند گویند.	۲
۱۰	خبر متواتر ناقل عین سخن معصوم «ع» است ، اما اجماع می باشد.	
۱۱	قاعده ملازمه یعنی هر آنچه عقل به آن حکم کند، نیز به همان حکم می کند.	
۱۲	اصلی ترین دلیل بر حجیت استصحاب است.	
۱۳	در برخورد با هریک از این موارد از کدام اصول عملیه استفاده می شود؟ شک در اصل تکلیف	۲
۱۴	هم زمانی یقین سابق و شک لاحق	
۱۵	شک میان وجوب و حرمت	
۱۶	حکم نمازگزارى که از روی فراموشى ، جهر و اخفات را در نماز رعایت نمی کند.	
۱۷	به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید. مهم ترین وظیفه ی علم اصول فقه چیست؟	۵
۱۸	تفسیر آیات الاحکام چه نوع تفسیری است؟	
۱۹	یکی از شرائط مفهوم داشتن جمله ی شرطیه را بنویسید؟	
۲۰	دلیل عام بودن لفظ اَحَدًا در این جمله چیست؟ «لا تشتم احداً».	
۲۱	این عبارت را ترجمه کنید. «الظاهرُ جوازُالتناول مع الظنِّ ببقاء اللیل».	
۲۲	با ذکر یک دلیل بنویسید که چرا اکثر فقها به اجماع فقهای متقدم تکیه می کردند؟	
	ادامه سؤال ها در صفحه دوم	

تعداد صفحه : ۲	نام و نام خانوادگی:	رشته : علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: احکام ۳
مدت امتحان: ۷۵ دقیقه	ساعت شروع: ۸ صبح	تاریخ امتحان: ۱۴۰۰/۳/۴	پایه دوازدهم دوره دوم آموزش متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خردادماه ۱۴۰۰	
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)		
نمره			
	۲۳ برای مقدمه ی شرعی یک مثال بنویسید.		
	۲۴ حکم فقهی « بیع وقت النداء» چیست؟		
	۲۵ یک مثال برای وحدت متعلق یقین و شک بنویسید .		
	۲۶ برای اثبات حجیت احتیاط از چه دلائلی می توان استفاده کرد؟		
۷	به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید:		
	۲۷ چه تفاوتی بین نظر شیعه با نظر مستشرقین درباره ی مؤسس علم اصول وجود دارد؟		
	۲۸ با ذکر یک مثال حکم ظاهری را توضیح دهید.		
	۲۹ خبر متواتر و خبر واحد را با هم مقایسه کنید.		
	۳۰ با ذکر یک مثال مفهوم اولویت را توضیح دهید.		
	۳۱ توضیح دهید که چگونه می توان با استفاده از قید، مطلق را به مقید تبدیل کرد؟		
	۳۲ ترجمه این عبارت را بنویسید:		
	«و مقتضى هذا الاطلاق عدم الفرق بين الخمر و غيره من المحرمات في جواز تناولها عند الاضطرار».		
	۳۳ در چه زمان میان نهی و بطلان آن، تلازم عقلی وجود دارد و چرا؟		
۲۰	جمع نمره	پیروzbاشید	

تاریخ امتحان : ۱۴۰۰ / ۳ / ۴	رشته : علوم و معارف اسلامی	راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس : احکام ۳
تعداد صفحه : ۲	ساعت شروع : ۸ صبح	پایه دوازدهم دوره دوم آموزش متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه ۱۴۰۰	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱	دلیل فقهاتی دلیل است در آنجایی که دلیل اجتهادی نباشد.	۰/۵
۲	فقیه به وسیله تتبع در آرای فقها و فتاوی آنها تحصیل کرده و شخصا به دست آورده باشد .	۰/۵
۳	برای خود وجوب مستقلی ندارد ، بلکه وجوب خود از وجوب ذی المقدمه ناشی می شود .	۰/۵
۴	فرد نسبت به اصل تکلیف هیچ شکی ندارد ولی نسبت به این که تکلیف به چه چیز تعلق گرفته شک دارد .	۰/۵
۵	غلط	۰/۵
۶	غلط	۰/۵
۷	صحیح	۰/۵
۸	صحیح	۰/۵
۹	خاص (مخصص)	۰/۵
۱۰	بیانگر رأی و نظر معصوم است .	۰/۵
۱۱	شرع	۰/۵
۱۲	روایات	۰/۵
۱۳	برائت	۰/۵
۱۴	استصحاب	۰/۵
۱۵	تخییر	۰/۵
۱۶	برائت	۰/۵
۱۷	روش صحیح استنباط حکم شرعی را به فقیه نشان می دهد .	۰/۵
۱۸	تفسیر موضوعی	۰/۵
۱۹	میان شرط و جواب ملازمه برقرار باشد - جواب متوقف و مترتب بر وجود شرط باشد - سببیت شرط برای جواب ، انحصاری باشد (یک مورد کافی است.)	۰/۵
۲۰	قرار گرفتن نکره در سیاق نهی	۰/۵
۲۱	ظاهر ، جواز تناول (ادامه خوردن سحری) با ظن به بقای شب (و نرسیدن به وقت اذان صبح) است .	۰/۵
۲۲	این فقها نزدیک عصر ائمه زندگی می کردند و دقت فراوانی در پیروی از روایات داشته اند .	۰/۵
۲۳	طهارت برای نماز	۰/۵
۲۴	دلالت بر حرمت چنین بیعی دارد اما مقتضی فساد و بطلان آن نیست .	۰/۵
۲۵	فرد قبلاً یقین به داشتن وضو داشته و در زمان بعد هم مورد شک درباره ی وضو واقع شده	۰/۵
۲۶	دلایل عقلی و دلایل نقلی	۰/۵
۲۷	از نظر مستشرقین مؤسس علم اصول محمدبن ادریس شافعی است ولی شیعیان با توجه به تعالیم ائمه معصومین ، امام محمدباقر(ع) و امام صادق(ع) را مؤسسان این علم می دانند .	۱

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس:	رشته : علوم و معارف اسلامی	تاریخ امتحان : ۴ / ۳ / ۱۴۰۰
پایه دوازدهم دوره دوم آموزش متوسطه	ساعت شروع : ۸ صبح	تعداد صفحه : ۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه ۱۴۰۰		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۲۸	هنگامی که فقیه با جستجو در منابع فقه ، به حکم واقعی دست پیدا نمی کند و نمی تواند برای حکم آن دلیلی بیابد و از این رو در حالت شک قرار می گیرد . برای این که مکلفین در مقام عمل سرگردان نمانند به سراغ حکم ظاهری می روند . مثال : مکلف نسبت به حرمت عملی شک می کند و با جستجوی فراوان دلیلی برای آن پیدا نمی کند . لذا از این حکم ظاهری استفاده می شود (هر چیزی حلال است مگر این که یقین پیدا کنی حرام است)	۱
۲۹	خبر متواتر خبر مقطوع الصدور است و ما یقین به صدور آن از معصوم داریم ولی خبر واحد جزء خبر غیر مقطوع الصدور است یعنی یقین به صدور آن از معصوم نداریم .	۱
۳۰	خداوند در قرآن می فرماید « فَاَلَا تَقْلُ لِهَٰمَآ اِفٍ » در این آیه فرزند از گفتن افّ به پدر و مادرش نهی شده ، پس حرام است . و مفهوم موافق آن این است که امور شدیدتر از افّ مثل توهین هم به طریق اولی حرام است .	۱
۳۱	گاهی اوقات حکم به صورت مطلق بیان می شود ولی به وسیله قید متصل و منفصل به مقید تبدیل می شود . گاه این قید به صورت متصل یعنی همراه همان جمله بیان کننده مطلق می آید و گاه قید به صورت منفصل یعنی پس از مدت زمانی برای توضیح بیشتر بعد از مطلق بیان می شود و در هر دو صورت مطلق تبدیل به مقید می شود .	۱
۳۲	و مقتضای این اطلاق (المحرّم) آن است که فرقی بین خمر با محرّمات غیر آن در این که در شرایط اضطراری خوردنش جایز باشد نیست .	۱
۳۳	در زمانی که نهی از یک عمل عبادی باشد . زیرا وقتی خداوند از عملی نهی می کند در واقع آن عمل مبعوض خداوند است و انجام دهنده آن عمل نیز مورد خشم و غضب خداوند خواهد بود و در عبادت ، نیت و قصد قربت لازم است .	۱
	جمع نمره	۲۰

همکاران محترم : لطفاً به مفهوم های صحیح و منطقی دیگر نمره تعلق گیرد .